

Utgrävning av forngravar i Västerhaninge

Av Erland Österberg

I bakgrunden trappan till arrendatorsbostaden på Prästgården Åby, numera Mormonkyrkans administrativa Centrum

Känslan för det som kommer till i jorden hade i unga år inte intresserat mig. Däremot det som man kunde finna i form av gamla föremål har alltid fängslat mig. När far Joel någon gång på 20-talet plöjde upp en halv stenytta av s.k. hålmödder tyckte jag det var intressant och det liksom satte igång något inombords, som sen har funnits med hela livet.

Senare någon gång på 50-talet kom far Joel hem från arbetet och hade med sig en sak han funnit i en vägbank, en pip till en vattenvärmare av något lerliknande material. Jag kontaktade Anton Sörlin, som inom parentes var en

av de trevligaste människor på den nivå som jag mött, och då fick jag av honom höra att utgrävningar pågick vid Åby, varpå jag for dit och tittade.

Det blev kontakt med ännu en sympatisk person, Dr Nordström, Stockholms Stadsmuseum, som förestod utgrävningarna och det slutade med att jag tog ledigt några dagar och hjälpte till med vad jag kunde, såväl vid Åby som vid utgrävningar vid Krigslida.

Ännu en bild från Åby

Ekonomisk ersättning var det naturligtvis aldrig tal om, men däremot många erfarenheter. Det blev i alla fall en form av tack när jag fick de här korten försedd med data och dessutom ett tackkort. Jag var behjälplig med mätningar av gravhöjd och utbredning, varje sten skulle "vägas av".

Bekanta, som kom förbi uppe i Åby frågade, "vad jag gjorde i den där stenhögen"! "Sancta Simplicitas"

Gravarna torde ha varit s.k. Brandgravar och därför i det närmaste tomma. Hörde sedan efteråt att man funnit en bronsfibula i en av dem vid Åby. Vid utgrävningarna vid Krigslida, minns jag bara att det var betydligt större stenar – och tyngre!

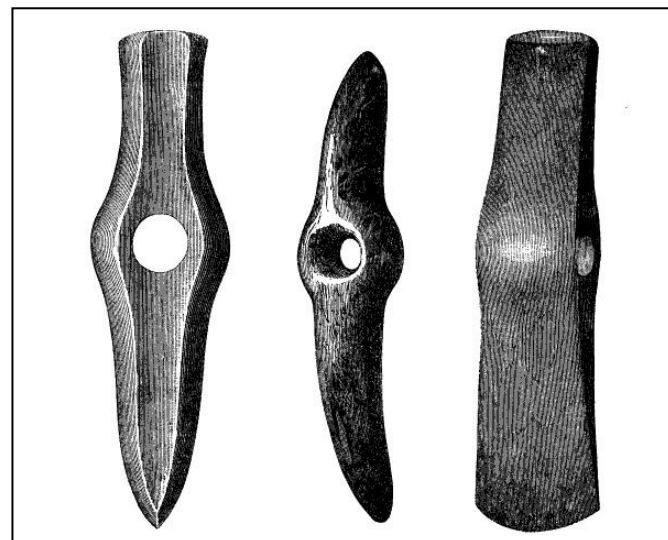

Från utgrävningarna vid Krigslida

Tydligt var det så att de här utgrävningarna kommit till med avsikt att dokumentera historien innan de kom för nära något byggprojekt.

Anton Sörlin och jag kom överens om att göra en "grej" om det här arbetet, och sedan redogöra för det på Hembygdsföreningens årsmöte. Detta var något

som jag verkligen såg fram emot och därför var besvikelsen stor när jag strax före redogörelsen fick veta att föredraget fått stå tillbaka för mera materiella aktiviteter. Detta knäckte mitt spirande intresse för vidare arbete inom det här området. Först sedan Sune har "tönt brasan" igen tog jag fram en spade och "grävde" fram foton och kan kanske ånyo beredas tillfälle att få visa dem för intresserade och därmed "ta skadan igen"!

Stenyxa med skafthål

En senare utgrävning gjordes i området på 1980-talet inför byggnationen av Mormontemplet.

http://fornvannen.se/pdf/1980talet/1985_121.pdf